

Pogodba zadruga v Kozarcu

Zadruga v Kozarcu v Baranji se je dogovorila za kooperacijo s svojimi člani, da bi organizirala pridelovanje na velikih površinah. V okviru zadruga so ustanovili tudi proizvodni odsek. Člani odseka so sklenili z zadrugo pogodbo za pridelovanje raznih kultur. Naj navedemo osnovne značilnosti te pogodbe.

Zadruga sodeluje v pridelovalnem procesu z vsemi stroji, ki so potrebni od seve do žetve. Razen tega zagotovi seme, umetna gnojila in sredstva za varstvo rastlin. Člani odseka sodelujejo s svojo zemljo, delovno silo ter skrbijo tudi za hlevski gnoj. Kakor je razvidno, sodelujejo zadruga in individualni proizvajalci pri pridelovanju kot enakopravni partnerji.

V času pomladanske seve je bilo s tako pogodbo zajeto približno 100 oralov zemlje. Ker pa se je ta oblika kooperacije že doslej izkazala kot dobra, se člani zadruga zanimajo, da bi tudi prihodnjo jesen sklenili podobne pogodbe za setev ozimnin, posebnost pšenice.

Delitev dohodkov po deležu pri pridelovanju

Dohodek delijo takole: izračunajo na eni strani, koliko je vložila zadruga (sredstva in delo), prav tako pa tudi stroške članov odseka (delo, umetna gnojila in zemljiška renta). Čisti dohodek delijo takole: 10 odstotkov gre v investicijski sklad odseka, ostanek pa razdeli zadruga s svojimi člani po deležih pri stroških in delu. To praktično pomeni, da bo zadrugi odsek dobil razen investicijskega sklada še tolikšen del vsega dohodka, kolikor znašajo v odstotkih njegovi proizvodni stroški. Če so na primer stroški odseka enaki stroškom njegovih članov, tedaj razdelijo tudi čisti dohodek na polovico.

Zadruga se razen sredstev, ki jih daje, zaveže, da bo s pomočjo strokovnjaka nadzirala obdelovanje kultur. Po pogodbi je član odseka dolžan, izvajati na zemljišču vse tiste ukrepe, ki jih priporoči agronom. Dosedanja dela pri jarinah so bila opravljena v agrotehničnem roku. Umetnih gnojil so potrošili toliko, kolikor so priporočili strokovnjaki. Važno pa je, da so uporabili tista gnojila, ki ustrezajo vrsti zemlje in posejani kulturi. Razumljivo je, da se s takim delom mora dobiti velik pridelek.

Druga prednost je v tem, da se tako krepijo zadrugi skladi. Kakor smo že ugotovili, odštejejo 10 odstotkov čistega dohodka za zadrugi investicijski sklad. Del ostanka dohodka prav tako pripade zadrugi.

Potreben je popravek pogodbe

Končno pa imajo od te oblike kooperacije znatno korist tudi člani zadruga. Zagotovljena jim je renta 10 do 15 tisoč din na oral. Prav tako jim bo plačano vloženo delo, ki ga obračunajo po približno 300 din na dan. K temu je treba dodati še del čistega dohodka, ki ga dobijo v sorazmerni s sodelovanjem pri pridelovanju. Glede na to, da bodo — če bo do žetve tako ugodno vreme — pridelki zelo veliki, lahko člani zadrugnega odseka in zadruga računajo na precej visoko vsoto od dela dohodka. Vse to kaže, da Kozarčani nikoli doslej niso imeli takega dohodka s svoje zemlje, kakor ga bodo imeli letos v kooperaciji z zadrugo.

Ugotavljajo pa, da bi kazalo prihodnje leto vendarle nekoliko spremeniti pogodbo, ki so jih sklenili letošnjo pomlad. Ta popravek naj bi bil naslednji: po sedanji pogodbi računajo rento kot del stroškov zadrugnikov. Tako višina rente povzroči, da je delež članov odseka pri čistem dohodku večji. Z drugimi besedami pomeni to, da renta ne bo znašala samo 10 do 15 tisoč din na oral, temveč več, pač po tem, kolikor bo znašal čist dohodek. Tako se renta dejansko oplaja. To ni pravilno. Če se že računa renta, bi ta morala biti fiksna, ne glede na to, kakšen bo učinek pridelovanja. V bodoče bi bilo torej potrebno rento izločiti iz stroškov, tako da bi zadrugnik sodeloval pri čistem dohodku samo po vložnem delu, vrednosti hlevskega gnoja in eventualno še s kakšnimi stroški, če jih bo imel. Tako obračunavanje med zadrugo in zadrugniki bi bilo pravilnejše.

Seveda so to še začetki kooperacije v Kozarcu, ki ima lahko tudi svoje pomanjkljivosti. Praksa bo pokazala upravičenost takega sodelovanja. Že sedaj pa je mogoče reči, da je kooperacija ugodna tako za zadrugo kakor za zadrugnike.

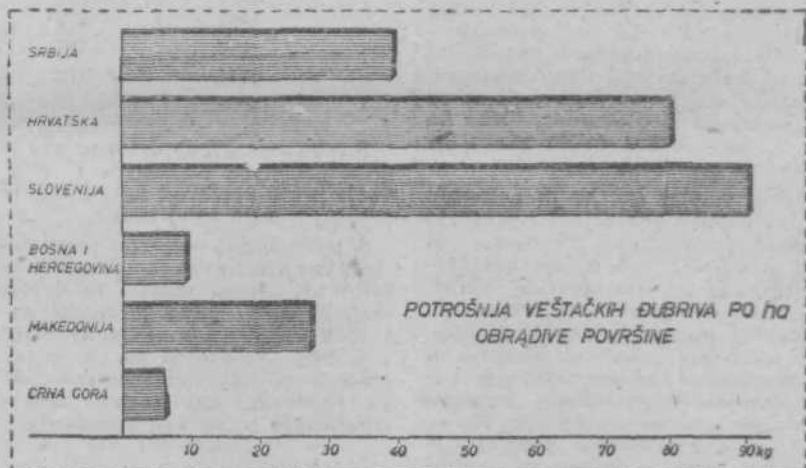
Na zapuščeni zemlji — mladinsko gospodarstvo

Na spodbudo mladeničev, ki so se vrnili iz armade, kakor tudi tistih, ki so končali osemletno šolo, je mladina Ordanje, ene izmed najmanjših vasi našičkega okraja, sklenila, da bo aktivno sodelovala pri naporih za napredek kmetijstva. Mladinci Ordanje si prizadevajo, da bi pokazali starejšim, svojim roditeljem, da lahko da njihova vas in njihova zemlja več pridelkov, če bodo zemljo bolj obdelovali. Včlanili so se v sekcijo mladih zadrugnikov in začeli obdelovati 18 oralov zemlje splošno ljudske imovine, ki je bila vse dotlej zapuščena.

Vedoč, da je mogoče zemljo dobro obdelovati samo s kmetijskimi stroji, so mladinci spomladi sklenili pogodbo s kmetijsko zadrugo v Koški, kontrahirali so vnaprej svoj pridelek, nakupili kakovostno seme koruze, sladkorne pese in nekaterih drugih kultur ter vzeli kot predujem zadostno količino umetnih gnojil. Njihovi posevki so že sedaj najboljši v vasi.

Že letos bo sekcija mladih zadrugnikov v Ordanju uredila močvirno zemljišče okrog vasi in bo s pomočjo zadrugne zveze v Našicah zasadila tam plemenito vrbo.

KMETIJSKA STATISTIKA Potrošnja umetnih gnojil

V našem kmetijstvu uporabljamo čedalje več umetnih gnojil. Posebno velik skok je bil storjen v zadnjih treh letih. V primerjavi z l. 1939 se je poraba umetnih gnojil povečala za 10-krat, lani pa v primerjavi s predlanskim letom pa skoraj za dvakrat.

V l. 1955 smo porabili 272 tisoč ton umetnih gnojil. Od tega na socialističnih gospodarstvih (kmetijskih posestvih in v zadrugah) približno 75 tisoč ton, na zasebnih gospodarstvih pa 197 tisoč ton. Lani smo porabili 448 tisoč ton, od tega 324 tisoč ton na individualnih gospodarstvih.

Po republikah je potrošnja neenakomerna. Na hektar obdelovalne zemlje porabijo največ umetnih gnojil v Sloveniji, in sicer 90 kg, nadalje na Hrvaškem in v Vojvodini 79 kg, v Makedoniji 27, v ožji Srbiji 17 kg itd.

Rišba nam kaže porabo umetnih gnojil na hektar obdelovalne zemlje.

Viden napredek v uporabi umetnih gnojil je bil dosežen tudi na individualnih gospodarstvih. V l. 1955 je umetna gnojila uporabljalo 21 % kmečkih gospodarstev, lani pa 32 %, kar pove, da je lani uporabilo umetna gnojila približno 300.000 novih kmečkih gospodarstev.

V primerjavi z l. 1955 se je število potrošnikov umetnih gnojil lani po vseh republikah povečalo razen v Sloveniji, kjer se je število kmečkih gospodarstev, ki so uporabljala umetna gnojila, zmanjšalo. Vsekakor sistem delitve in regresiranja lani ni ustrezal slovenskemu kmetu, ki pretežno prideluje krompir in vrtnine.